

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 Din, za ½ leta 90 Din, za ¼ leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani.

Uredništvo in upravištvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici. Dopisi se ne vračajo. — Štev. pri čerkovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

LETO X.

Telefon št. 2552.

LJUBLJANA, 5. maja 1927.

Telefon št. 2552

ŠTEV. 51.

Neverjetno!

Iz trgovskih krogov smo prejeli: Sedaj, ko smo do dobra prebavili »Uradni list« št. 45, kateri nam pri naša finančni zakon za leto 1927/28, vidimo, kako se je upoštevalo pri podelitvah podpor naše strokovno šolstvo. Dober poznavalec sedanjih razvrstanih razmer se nehote vpraša, čemu smo sploh v državi? Ali naši poslanci sedijo v parlamentu samo za lepe dnevnice, za katere se baš sedaj tako borijo, da ne bodo prikrajšani?

Nas trgovce ne zanimajo samo odredbe finančnega ministra, intereso imajo tudi odredbe ministra trgovine in industrije, od katerega bi pričakovali, da ima v zadevah, ki spadajo pod njegov resort, več dorečljivosti. Doslej ni bilo ministrstvo trgovine in industrije niti zasedeno. Sedaj pa imamo na tem mestu strokovnjaka in pričani smo, da ne bo sedanji minister kot dober poznavalec naših težav šel preko zahtev celega trgovstva, in te so, da država podpre v izdatnejši moči trgovsko in obrtno šolstvo, da pridejo vse trgovske in strokovne šole pod kompetenco ministrstva trgovine in industrije. Ta ugotovitev je stara upravičena zahteva naših gospodarskih krogov in je njen srdit boj še v svežem spominu.

Če pogledamo postavke ministra trgovine in industrije v novem finančnem zakonu, vidimo, da ni niti naj-

manjše določbe, iz katere bi bilo razvidno, da se je podelila našim strokovnim šolam vsaj ena para podpore, dočim smo bili v prejšnjih letih tozadevno počaščeni vsaj z malenkostno vsoto.

Ne vemo, kako se je moglo iti preko te življenske zahteve in iz kakšnih vzrokov se je vendar naenkrat odtegnila našim strokovnim šolam podpora?

Odtegnitev državne podpore našim šolam z motivacijo, da naj trgovci sami vzdržujejo svoje šole, je pač preenostavna. Država ima napram trgovstvu najmanj iste dolžnosti, kakor napram drugim stanovom, in ni dopustno, da bi onim, iz katerih delavnosti in podjetnosti črpa glavni vir svojih dohodkov, odrekala podporo pri nadaljevanju pouka.

O tem poglavju bi se dalo mnogo pisati, vendar prinašamo to suho poročilo, ki jasno kaže, kako se na najvišjih mestih tretirajo vprašanja, ki bi morala tvoriti jedro smotrene gospodarske politike.

V ministrstvu samem, kakor tudi pri poslanskih klubih, leži nebroj spomenic, zato je vsak izgovor, da se ni obvestilo posamezne poslanske klube o zahtevah trgovstva po izdatnejši podpori strokovnemu šolstvu, ničev.

Dolžnost poslancev je, da pregledajo še stare zahteve naših gospodarskih organizacij in jih izdejstujejo. To so naše zahteve za bodoči finančni proračun.

Ustanovitev »Samopomoči« za trgovce v Mariboru.

V okvirju Gremija trgovcev v Mariboru se je sestavil pripravljalni odbor z nalogo, da čimprej izvede humanitarno akcijo, ki bi naj zagotovila denarno podporo dedičem organiziranih članov za primer smrti. Glede na velevažen pomen take akcije je pričakovati, da bo našlo delo agilnih mariborskih trgovcev obilen odmev in da pride čimprej do zaželenih ustanov. Pripravljalni odbor je te dni razposlal naslednjo okrožnico:

Vaše blagorodje! Občni zbor Trgovskega gremija dne 24. marca t. l. je soglasno sklenil, ustanoviti za trgovstvo mariborske oblasti podporno društvo z nazivom »Samopomoč«, ki naj ima namen, izplačevati dedičem vsakega umrlega člana denarno podporo. Izvolil se je pripravljalni odbor z nalogo, nabirati člane in pripraviti pravila, nato pa sklicati ustanovni občni zbor vseh pristopivših članov.

Pravico do pristopa imajo razen trgovcev tudi industrijalci, odvetniki, zdravniki, privatni nameščenci itd. sploh osebe vseh vrst pridobitnega stanu.

Bistvo tega podpornega društva je, da izplača v slučaju smrti svojega člana dedičem tolikokrat po Din 25, kolikor ima društvo članov, člani pa imajo po vsakem smrti člana izplačani znesek zopet nadomestiti.

Ker moremo računati iz mariborske oblasti na najmanj 1000 članov, bi znašala podpora dedičem v tem slučaju Din 25.000.—, kar je za vdove in otroke vsekakor lepa pomoč.

Da bo imelo društvo za vse slučaje vedno pripravljen fond, je občni zbor gremija določil, da plača vsak član ta prispevek ob pristopu v trikratni izmeri, to je po Din 75.—. Ta fond ostane vedno na enaki višini, ker ga članstvo z vplačilom Din 25.— nadomesti ob vsakem izplačilu, ki pritiče dedičem umrlega člana.

Nadalje se je določilo kot mejo za sprejemanje članov dovršeno 45. leto starosti, vendar se bodo sprejemali do 1. oktobra t. l. tudi člani do 60. leta, ako je njih zdravstveno stanje povoljno.

Kot enkratno pristopnino se je določil do 30. leta starosti znesek dinarjev 10.—, od 30. do 40. leta Din 25.—, od 40. do 45. leta Din 50.— in od 45. do 60. leta Din 100.—.

Razen tega bi bilo plačevati še za upravne stroške letno članarino po Din 60.—, ki je plačljiva letno, polletno ali četrtletno vnaprej. Kadar se bo izkazalo, da bi bila zadostna manjša članarina, jo vsakokratni občni zbor lahko primerno zniža.

Za letošnje leto, to je od 1. maja do 31. decembra 1927 znaša članarina Din 40.— in se z ozirom na večje začetne stroške prosi za nakazilo celega zneska že ob pristopu.

Po sklepu gremijskega občnega zbora se skliče ustanovni občni zbor društva takoj, ko bo pristopilo najmanj 100 članov, podpore dedičem se pa začnejo izplačevati za vsak slučaj smrti, ki bi se pripetil po občnem zboru, kateri bo odobril društvena pravila. V slučaju smrti pristopivšega člana pred ustanovnim občnim zborom odnosno sprejetjem pravil, se povrne dedičem samo po umrlem članu vplačana članarina, to je Din 75.— in pristopnina.

Občni zbor določi koliko let bo imel plačevati vsak član prispevke v podporni fond za smrtne slučaje.

Zdravniška preiskava za pristop v društvo se ne zahteva, pač pa je podati na prijavnici obvezno častno izjavo o zdravstvenem stanju, ker bi bil odbor upravičen člana, ki je podal neresnične podatke, izključiti.

Vabimo Vas torej na pristop k temu dobrodelnemu društvu, ker bo s tem vsak član za slučaj svoje smrti

rešil svojo družino trenutnih neprilik in denarne stiske.

Blagovolite izpolniti priloženo prijavnico ter jo poslati Trgovskemu gremiju v Mariboru, obenem pa nakazati znesek Din 75.— v ustanovni podporni fond, nadalje pristopnino, odgovarjajočo Vaši starosti ter letošnjo članarino Din 40.— za kritje upravnih stroškov. Z odličnim spoštovanjem: Za Trgovski gremij v Mariboru: V. Weixl, predsednik. Pripravljalni odbor: Ferdo Pinter, Karl Gaspari, Karl Jančič, Franc Klanjšek, Franc Kavčič, I. N. Šoštarčič, Hinko Sax, Miloš Gnus, Branko Mejovšek.

Skupno vplačilo ob pristopu torej znaša po zgorajšnjih določilih za starost: do 30. leta 125 Din, do 40. leta 140 Din, do 45. leta 165 Din, do 60. leta 215 Din.

Akcija mariborskih trgovcev je vse hvale vredna. Koliko slučajev poznamo, ko je ostala družina trgovca po njegovi smrti popolnoma brez vsakih sredstev in je bila prepuščena na milost in nemilost znancev ali občine. S članarino, ki ne igra danes velike vloge, si lahko vsakdo zagigura znaten znesek, ki ga bodo koj po njegovi smrti dobili njegovi dediči. Ni dvoma, da se bo tej človekoljubni akciji pridružil vsak trgovec. Če ima ta ali oni danes toliko sredstev, da mu ni treba imeti takih skrbi, naj pa misli vsaj na družine mnogih in mnogih tovarišev, koje čaka težka usoda, če izgubijo hkratu glavo, ki že danes težko hrani svojo družino!

DRŽAVNE NABAVE.

Kakor smo že poročali, sta se s členom 266. finančnega zakona za 1927/1928 razširila predpisa členov 140. in 141. srbskega obrtnega zakona na vse ozemlje naše kraljevine. Ob tej priliki se je meja, do katere je upoštevati domače producente, izpremenila v toliko, da je ponudbe domačih tvrdk upoštevati samo, če so največ 5 do 10% dražje od inozemskih ponudnikov, ampak največ 10 odstotkov. Za izvršitev tega predpisa je ministrstvo trgovine in industrije izdalo sledeče navodilo:

1. Pri dobavah za državo in samoupravna telesa se more značaj domače produkcije dokazati samo s potrdilom trgovske, obrtniške in industrijske zbornice, na katere področju se proizvajajo predmeti, ki se dobavljajo za državo. Vsako drugo potrdilo, izdano od državnih ali samoupravnih oblastev ali naprav, bi se pri presoji o izvoru blaga ne moglo upoštevati.

2. Ako blago domače proizvodnje pri nabavah ne ponuja direktno producent sam, ampak trgovec ali proizvajalec, velja ugodnost samo za blago, katero ponudi domača tvrdka.

Izvoz domače produkcije se v teh primerih dokazuje razen s potrdilom pod št. 1 še z listinami, katere dokazujejo nabavo ali prevzem blaga v komisijo od domačih producentov. Listino mora izdati proizvajajoče obrtno ali industrijsko podjetje, ki je blago dobavilo ali oddalo v komisijo.

3. V potrdilih sme zbornica na zahtevo stranke naznačiti tudi produkcijsko sposobnost podjetja, v čigar korist se potrdilo izda.

Zbornično potrdilo je izdati za vsak konkreten primer nabave s točno označbo blaga ali izdelka po vrsti in količini.

4. Zbornice so dolžne, da prošnje za izdajo predmetnih potrdil nujno rešujejo. Ako bi za izdajo bile potrebne kake informacije od obrtnih združenj, občinskih uradov itd., jih morajo zahtevati v 24. urah po prejemu prošnje.

Lira.

Doslej so se italijanski listi o dvigu lire izražali samo optimistično. »Popolo d' Italia« piše, da niste nastopili obe posledici, ki so se jih bali vsled deflacije, namreč pomanjkanje denarja in nazadovanje izvoza. Eksport je v prvih treh mesecih letošnjega leta padel v primeri z lanskim letom samo za 70 milijonov lir, dočim se je vsled dviga lire znižala importna vrednost za 500 milijonov lir, kar je pri tako izrazito uvozni državi, kot je Italija, velike važnosti. Treba je pa pač upoštevati, da se je glavni dvig lire izvršil v najnovejšem času in se še ne pozna dosti. Zaenkrat prihajajo od povsod poročila o višjih italijanskih eksportnih cenah, ki jemljejo Italiji konkurenčno zmožnost. »Corriere d' Italia« obravnava v daljšem članku vprašanje italijanskih inozemskih posojil in svari pred prevelikim sprejemanjem tujih kapitalij. Prizna pa, da deflacijski dobički italijanskega gospodarstva skupaj z dvigom lire in z najemanjem posojil zelo rastejo, ker bo treba dosti manj lir plačati nazaj kot so jih pa dobili. »Corriere della Sera« graja, da indeks veletrgovine sicer pada, ne pa indeks male trgovine. Posledice postanejo lahko nevarne, zlasti za tujski promet. Splošno se beseda »stabilizacija« še ne sliši. »Tribuna« piše zmagovalno, da je po znani Mussolinijevem deflacijskem govoru v Pesaro poskočila lira v vrednosti za 40 odstotkov. Funt je v razmerju do lire padel od 150 na 90. S prihajanjem ameriških posojil, ki se bodo glasila najbrž že na lire, bo nastopila morda začasna stabilizacija; sicer je pa Mussolini menda odločen, da bo deflacijsko politiko nadaljeval. Kljub nevarnosti, ki preti italijanski industriji, ni nikogar, ki bi govoril proti deflacijski politiki.

Tako pišejo italijanski listi.

O vzrokih in posledicah dviganja lire beremo tudi še sledeče poročilo:

V mednarodnih gospodarskih krogih so se vsled hitrega dviganja lire zbudili že pomisleki glede vpliva na položaj italijanske industrije. Jasno je, da mora priti eksportni položaj države vsled tako hitre in na kratko dobo omejene deflacijske akcije v težko krizo. Zaenkrat pač se posledice še malo poznajo. Zlasti angleški glasovi opozarjajo na to, da kaže italijanska industrija prav posebno odporno silo, da je brezposelnost v Italiji še zmeraj veliko manjša kot v drugih evropskih državah. In kar je še najbolj čudno, se kaže ravno v zaposlenosti v zadnjem času celo nalahno zboljšanje.

Kar se tiče vzrokov dviganja lire, so vsi istega mnenja, da gre dvig vsitric z dotekanjem inozemskih kapitalij. Seveda pa pri tem ni mogoče prezreti špekulativnih momentov. Mednarodna špekulacija zmeraj deluje, če se vršijo na deviznih trgih velike spremembe. Vendar pa vsi priznavajo, da se tokrat špekulanti ne poslužujejo nobenih ekscesov.

Tudi najnovejša splošna gospodarska števila pravijo, da dvig lire nima slabih posledic. Pesimisti so prerokovali, da bo posledica deflacijske politike zastoj vsega eksportnega delovanja, da se bo trgovska bilanca zelo poslabšala, in so zahtevali zato stabilizacijo lire po zgledu belgijskega franka. Mussolini se je pa temu načrtu uprl in se vidi, da je imel prav — to ni naše mnenje, mi citiramo zmeraj le mnenje strokovnjaka, ki podaja v italijanskih listih to poročilo. — Likvidnost denarja se ni zmanjšala, obrestna mera za denar se ni dvignila, oziroma, vsaj ni dosegla izredne višine. Kar se tiče državnega finančnega gospodarstva, so se menda že močno približali načelu o kolikor mogoče majhnem obto-

ku bankovcev in o kolikor mogoče hitri izmenjavi. Tudi gibanje na italijanskih borzah ne kaže nobenega strahu za klastrofe, ki nastopijo večkrat v spremstvu dviganja vrednote. In kar se tiče poslabšanja trgovske bilance, je treba omeniti, da je Italija v prvi vrsti država importa. — Tu citira poročilo uvodoma omenjene številke 70 in 500 milijonov. — Če se bo to gibanje nadaljevalo, bi lahko izkazala italijanska trgovska bilanca za vse leto 1927 zboljšanje dveh milijard lir napram letu 1926.

V tej zvezi je zanimiv izkaz italijanskega zakladnega urada od 31. marca 1927, ki kaže gospodarski položaj države v dobri luči. Izkaz kaže prebitke 249 milijonov lir. Pa je tu notri vračunjenih že onih 375 milijonov, ki služijo za zmanjšanje obkora bankovcev na državni račun in pa 187 milijonov za železniške investicije. Brez teh postavk bi znašal prebitke 811 milijonov lir napram 582 milijonom v isti dobi leta 1925/26. Notranji dolg Italije, ki je znašal 30. junija 1926 še 91.300 milijonov, se je znižal medtem na 84.161 milijonov. Vse te številke kažejo zboljšanje državnofinančnega položaja Italije, na katerega vpliva dvig lire zaenkrat prav tako malo kot na položaj zasebnega gospodarstva. Ker pa ni pričakovati, da bi se lira še dolgo časa tako hitro dvigala, kot se sedaj, zato tudi poslabšanje gospodarskega položaja iz tega vzroka ni verjetno.

Tako se glasijo italijanski in italijanom prijazni glasovi. Drugi zopet pa govorijo čisto drugače, in smo o tem že govorili v št. 49 »Trgovskega lista«. Noben nenaden dvig valute še ni bil brez posledic.

Za izboljšanje našega izvoza.

V nedeljo, dne 1. maja t. l. se je vršila letna skupščina beograjskega združenja izvoznikov, na kateri se je izjerno obravnavalo vprašanje našega izvoza in o težavah, ki ovirajo razvoj naše izvoznike trgovine. Na skupščini se je sprejela sledeča resolucija, ki navaja ovire in težave izvoznike trgovine. Resolucija se pošlje vsem prizadetim ministrstvom s prošnjo, da potrebno ukredujejo, da se ovire odpravijo. Ima sledeče besedilo:

Ministrstvo pošte in brzojava:

1. V Srbiji naj se popravijo in pomnože telefonske linije in naprave.
2. Otvori naj se telefonska zveza z Dunajem preko Budimpešte, kojo že ima Novi Sad. Otvori naj se tudi telefonska zveza s Solunom, ona z Djevdjelijo pa izboljša.
3. Odredi naj se hitrejša vročitev brzojavnih in poštinih pošilk in prepreči njihovo izgubljanje.

Najstrožje naj se kaznujejo poštne organi, ki pošiljke z naslovi v cirilici ne vročajo naslovnikom, ampak jih vračajo kot nevročljive.

Ministrstvo prometa.

1. Na večjih pretovornih železniških postajah (Kruševac, Mladenovac) naj se namešča najposobnejše in najvestnejše osebe. Tatvina blaga naj se najstrožje kaznuje.
2. Postaje naj se oskrbe z decimalnimi tehtnicami in napravijo naj se na postajah živinske rampe.
3. Vlačilci državne rečne plovitbe naj se čimprej popravijo. Z domačimi privatnimi brogarskimi podjetji je stopiti v čim ožje stike.

Ministrstvo zgradb.

Čim preje naj se popravijo vse državne ceste, posebno one, ki vodijo na železniške postaje.

Ministrstvo podjedelstva in vod:

Preko svojih strokovnih organov v notranjosti države in preko oblastnih odborov naj uvede med ljudstvo najboljše vrste semen, živinskih pasem, sadja drobnice in drugih poljedelskih pridelkov. Pospešuje naj tudi gradbo sušilnic za češplje in hmelj.

Ministrstvo financ:

1. Dinar naj obdrži na današnji višini, ker nagle izpremembe, navzdol ali navzgor, bi oslabilen gospodarski organizem ne mogel prenesti.

2. Čimprej naj se sklene trgovska pogodba z Grčijo in drugimi državami, da se tako ustvari normalni pogoji za razvoj zunanje trgovine.

3. Ukine naj se davek na poslovni promet za poljedelske pridelke in izvozna carina za jajca.

Interesna grupacija na svetovni gospodarski konferenci.

»Spectator« piše o tem predmetu sledeče izjave in jih bomo podali kot prvi članek v vrsti člankov o svetovni gospodarski konferenci.

Glavna naloga te konference je ta, da razišče vzroke poslabšanja položaja svetovnega gospodarstva in da izdela predloge, kako bi se dalo doseči izboljšanje. Konferenca nima ekskluzivne in stavi lahko samo resolucije in priporočila, njena naloga je torej bolj znanstveno-teoretična kot praktična. Vendar pa more biti njen pozitivni uspeh večji, kot si mislimo.

Umljivo je, da nazoni o vzrokih takozvane svetovnogospodarske krize niso enotni in da smatrajo nekatere države, tako na primer U. S. A., sedanjí položaj zase za ugoden. Sploh bi bilo skoraj bolje, da bi govorili o evropski krizi in o evropski konferenci. Še manj enotni kot nazoni o vzrokih motenega ravnovesja v svetovnem gospodarstvu so seveda nazoni o potih in sredstvih, kako bi se dal položaj zboljšati. Zato bo kaj težko, da bi se doseglo na konferenci enotno mnenje.

Lahko pa ugotovimo že sedaj glavne smeri, ki bodo za konferenco merodajne. Predvsem bo močno zastopano gibanje o prosti trgovini, ki vidi najvažnejši problem svetovnega gospodarstva v odpravi ali vsaj v radikalnem znižanju carine in ki to znižanje zahteva. Tega mnenja bo najbrž večina angleških udeležencev. Ne da leč proč od njih je druga skupina, ki tudi zahteva odpravo carine, poleg tega pa propagira tudi tesnejšo združitev srednjeevropskih držav v obliki carinske skupnosti ali perferenčnih carin. Torej odprava carine in gospodarska združitev hkrati.

Druga glavna skupina želi odpravo carine samo s pogojem, da se posamezne industrijske panoge združijo. Po nazonih te skupine naj prinesejo zboljšanje produktivskih in prodajnih pogojev mednarodni karteli. Za to rešitev dela v prvi vrsti Francija in nemške industrije. Problem mednarodnih kartelov in s tem v zvezi vprašanje ustanovitve mednarodnega gospodarskega in kontrolnega urada bo na konferenci ena od točk, za katero se bo bil najhujši boj. Tako si predstavlja glavne naloge konference in možnost rešitve industrije.

Nekoliko drugačno bo najbrž stališče poljedelstva, kar je pač naravno. Sicer bo zahtevalo tudi poljedelstvo znižanje industrijskih carin, a slišijo se tudi tožbe o nevarni prekomorski konkurenci in o nizkih cenah, kar se zna morebiti končati v zahtevi zvišanja agrarne carine. Treba bo agrarna vprašanja posebej obravnavati, ker splošne resolucije z onimi agrarcev večkrat ne bodo soglašale.

Tudi od zastopnikov delavcev in konsumentov je pričakovati drug program, ki bo izšel iz znižanega življenjskega standarda gotovih slojev. Te skupine sicer prav pogosto nimajo nobenega izrazitega gospodarskega programa in so pogosto bolj defenzivne kot ofenzivne, a bodo morale o vseh velikih vprašanjih carinske zaštite industrijskih in agrarnih produktov, carinskega zblizanja in mednarodnih kartelov povedati svoje mnenje, ki večkrat ne bo isto kot ono ostalih skupin.

Tako se kristalizirajo tendence svetovne gospodarske konference v njih glavnih problemih. Poleg tega moramo pa tudi v manj važnih vprašanjih vseh panog računati z različnim mnenjem, tako v trgovski in industrijski politiki, v politiki cen v kreditni politiki itd.

Omenjenih glavnih tendenc ne bodo zastopale samo delegacije posameznih držav, temveč je pričakovati, da bodo imeli tudi zastopniki ene in iste

države različno mnenje. V angleški delegaciji na primer gre ena smer proti kartelom, druga za kartele; enako je pri Nemcih in najbrž tudi pri drugih. Te difference imajo svoj vzrok ne toliko v osebnem različnem mnenju, temveč bolj v posebnem položaju posameznih dežel, industrijskih skupin itd.

Zato ni upravičeno mnenje, da bo konferenca gladko sprejela predlagane resolucije. Prav nasprotno moramo pričakovati boja za končne zaključke konference, ki jih bodo predložili nato svetu v obliki zboljševalnih predlogov.

Konferenca je temeljito pripravljena, tako od Zveze narodov, kot od posameznih držav. Imela bo dosti snovi, da bo lahko izrekla sodbo o vzrokih sedanjega gospodarskega položaja. V svoji sestavi predstavlja konferenca tako izenačenje raznih interesov, da je opravičena staviti predloge za zboljšanje svetovno - gospodarskega položaja. Ti predlogi postanejo lahko splošno prepričanje, njih glas gospodarska vest, koje vrednosti in pomena ne bo smela nobena država podcenjevati.

IZPREMEMBA PRAVILNIKA O PROMETU Z DEVIZAMI IN VALUTAMI.

Minister za finance je izdal naredbo, po kateri se smatra učinkovite dinarje, uvožene preko carinarnice ali preko pošte, za prosto razpoložljivo inozemsko dobroimetje. Vendar se pa tak denar v smislu predpisov o prometu z devizami in valutami ne sme porabljaati za zavarovanje valute ob izvozu blaga.

VAŽNA DOLOČBA FINANČNEGA ZAKONA ZA LETO 1927/28.

Po zakonu o državnem svetu in upravnih sodiščih je zoper razsodbe upravnih sodišč dopustna pritožba na državni svet, kar omogoča vsakomur, da gre s svojo tožbo v vsaki zadevi na državni svet, s tem, da se pritožbi zoper razsodbo upravnega sodišča. To zakonito določilo se je s členom 79., šte. VIII. finančnega zakona 1927/28 glede davčnih zadev ukinilo. Glasi se sledeče: »One razsodbe upravnih sodišč v davčnih stvarih, s katerimi se potrjuje ocena drugostopnih davčnih oblastev, so izvršne in zoper nje ni dopustna pritožba na državni svet. S tem zakonitim določilom, ki ima brez dvoma edino namen, da razbremeni državni svet, so se dosedanje pravice davkoplačevalcev zmanjšale, ker jim je odvzeta možnost pritožiti se zoper razsodbo upravnega sodišča na državni svet. Smatramo za neumestno, da se na ta način uvaja razbremenitev uradov na škodo pravic davkoplačevalcev, z jamčenih jim po zakonu.

KAKO SE BO UPORABILO DRUGI DEL BLEEROVEGA POSOJILA.

Dne 29. p. m. je imel ministrski svet sejo, na kateri je razpravljali o pooblastilih finančnega zakona radi saniranja gospodarske krize. Finančni minister je v tem smislu predložil vladi obširen načrt o svojih namenih in uredbah, ki jih hoče izdati. Izvoljen je bil komite ministrov, v katerem so vsi ministri gospodarskih resorov in ki bodo skupno s finančnim ministrom pregledali njegove načrte ter podali svoje mnenje. Razen tega bo ta komite stopil v zvezo z zastopniki gospodarskih organizacij, da zve njihovo mišljenje ter se po njem ravna. Nadalje je ministrski svet razpravljali o razdelitvi drugega dela (15 milijonov dolarjev) Bleerovega posojila. Prva polovica se bo porabila izključno za gradbo jadranske železnice. O drugi polovici pa je vlada določila nastopno razdelitev: 400 milijonov dinarjev za železnice, 100 milijonov dinarjev za investicije, 50 milijonov dinarjev za invalide, 50 milijonov dinarjev za povečanje rezervnih kreditov in 50 milijonov dinarjev za izplačilo starih dolgov.

PRIZADEVANJA ZA ZOPETNO OSNOVANJE KARTELA ŠPIRITA.

Z novim finančnim zakonom je dobila industrija špirta znatne ugodnosti, ki bodo brez dvoma vplivale na nadaljnji razvoj te važne industrijske panoge.

Znižala se je trošarina na alkohol za industrijske tvornice od 25 Din na 17 dinarjev. Hkratu se je za en nadaljni dinar znižala trošarina za špirit, proizveden v kmetijskih tvornicah, vendar pa se je produkcijo v teh tvornicah bistveno omejilo, kajti kmetijska tvornica za špirit sme proizvesti največ 40.000 hektoliterskih stopinj na leto. Vsled te omejitve bo produkcija kmetijskih tvornic izdatno padla. Naše industrijske tvornice so v položaju, da producirajo šestkrat toliko špirta, kolikor se ga v celoti porabi v naši državi. Kljub tej ogromni kapaciteti pa so do sedaj pokrivala vsled konkurence kmetijskih tvornic samo polovico domače potrebščine, ki znaša na leto približno 80.000 hl. A če naše industrijske tvornice tudi pokrijejo celotno domačo potrebo, jim ostanejo za izvoz še velike množine, katere bodo pa vsled nizke eksportne premije, ta se je znižala od 1. aprila t. l. od 5 na 1.50 Din, v inozemstvu težko vnovčile. Zato se pojavlja med interesi naše industrijske tvornice špirta v zadnjem času želja, da se čimprej priključijo mednarodnemu kartelu špirta. Ali in koliko je upanja, da se te želje izpolnijo, je danes še negotovo, opaziti je pa obojestransko razpoloženje, da se tudi naše tovarne kartelirajo, kar bo imelo za posledico, da se bo cena nekoliko dvignila in s tem dosegla nivo, ki bo omogočal tudi našemu špirtu konkurenco na svetovnih tržiščih.

Obrt.

Sestanek delničarjev Obrtne banke SHS Ljubljanske oblasti se bo vršil v sredo dne 11. maja t. l. ob pol 11. dopoldne v Ljubljani v posvetovalnici zbornice za trgovino, Obrt in industrijo, Bethovnova ulica, pritličje, desno. Dnevni red: Volitev poslovnega odbora za podružnico Obrtne banke SHS v Ljubljani (št. 68 in 69. banč. pravil.) Na sestanku delničarjev dajo vsake tri delnice en glas, vendar pa ne more imeti noben delničar več nego 25 glasov. Poleg svojih in svoje družine delnic more zastopati s pooblastilom samo še enega delničarja (št. 33 in 34 banč. pravil.) Gg. delničarji naj prinesejo vstopnico, ki jim je bila poslana obenem z vabilom s seboj na sestanek, ali pa pooblastijo druge delničarje, da jih zastopajo. Sestanek se bo vršil ob vsakem številu navzočih delničarjev.

Vplačilo prvega obroka na delnice Obrtne banke SHS. Prvi obrok za delnice Obrtne banke SHS je treba vplačati zadnji čas do 15. maja t. l. Za vsako delnico se plača 10 Din. Prihodnje dni bosta Zveza obrtnih zadrug v Ljubljani in Splošna zveza obrtnih zadrug v Mariboru razposlali delničarjem položnice, na katere naj delničarji takoj vplačajo prvi obrok. Položnice je treba izpolniti natančno in razločno, da ne bo neprijetnosti. Ker so prejele položnice tudi nekatere zadruge, naj one vodijo vplačevanje prvega obroka. Če ne vedo za imena delničarjev, naj se obrnejo na Zvezo obrtnih zadrug v Ljubljani ali na Splošno zvezo obrtnih zadrug v Mariboru, da jim sporoče imena delničarjev. Ravnotako naj se delničarji, ki ne bi prejeli položnic, obrnejo takoj na zgoraj navedeni zvezi. Vse delničarje opozarjamo nadalje na to, da je treba na srednjem delu položnice, na drugi strani, ki je namenjena za pismena sporočila, natančno označiti številko »akcijske potvrde« in navesti ime, poklic, kraj in pošto. Vsa pojasnila glede vplačevanja delnic dobijo delničarji pri Zvezi obrtnih zadrug v Ljubljani in pri Splošni zvezi obrtnih zadrug v Mariboru.

Davki in takse.

Takse za prepise overenj o zavarovanju valute ob izvozu blaga. Na vprašanje, je-li so overeni prepisi in overenja o zavarovanju valute, katere v prepisu prilože deklaranti izvoznim deklaracijam za dokaz, da je zavarovanje valute izvršeno in kateri se poleg unikata deklaracije pridruže za uradno porabo, je generalna direkcija davka pod št. 27118 od 10. marca 1927 pojasnila, da overjeni prepisi overenj, kadar se prilagajo unikatom izvoznih deklaracij za službeno potrebo, niso zavezani nobeni taksi, torej tudi ne taki po tarifni postavki 2. taksnega zakona za priloge.

Carina.

Zaščitna carina za rotacijski papir. Z vprašanjem zaščitne carine za rotacijski papir smo se že ponovno bavili in zavzeli odločno stališče v prilog naše domače industrije. S tem vprašanjem se bavi v svoji zadnji številki tudi beograjski »Trgovinski glasnik«, ki navaja sledeče: »Mi smo načelno proti temu, da bi se s pretirano carinsko zaščito umetno vzdrževala industrija, ki bi sicer ne bila v položaju, da se vzdržuje. Mi smo načelno tudi proti temu, da se z zaščitnimi carinami daje posameznim industrijam monopolni značaj in onemogoča konkurenca. Vendar razumna poraba carinske zaščite, kakor jo porabljajo tudi države, ki so v industrijskem oziru mnogo naprednejše nego naša država, je vrlo sposobno sredstvo za pospeševanje domače industrije, vsled česar tudi ni razloga, da bi mi opuščali to pravilo. Ako Čehoslovaška pobira na rotacijski papir 48 Kč carine, kar znaša pretvorjeno v dinarje 142 Din za 100 kg, tudi naša carinska zaščita 12 zlatih dinarjev ni bila pretirana. Pričakujemo, da bodo merodajni faktorji to vprašanje skrbno proučili in našli pota, da se storjena pogreška popravi.

Trgovina.

II. redni občni zbor ljubljanske borze za blago in vrednote. Ker so razveljavljene volitve, ki so se vršile na II. rednem občnem zboru dne 22. marca t. l., sklicuje borzni svet ponovno II. redni občni zbor na dan 10. maja 1927 ob šestnajstih v borzne prostore v Ljubljani, Kongresni trg št. 9-1. nad. (Filharmonija) z nastopnim dnevnim redom: volitve: a) 8 članov borznega sveta, b) 5 članov finančnega odbora, c) dopolnilna volitev 7 članov borznega razsodišča.

Trgovska pogodba med Ogrsko in Čehoslovaško. Ogrski gospodarski krogi so jako nezadovoljni, ker ogrska vlada noče dati obvezne izjave, kdaj stopi trgovska pogodba, sklenjena s Čehoslovaško, v veljavo. Čehoslovaška je s svoje strani pogodbeno tarifo že objavila, dočim jo Ogrska še skriva. Posebno trgovski krogi so vzlovoljeni, ker nimajo orientacije za obnovitev zalog. Ako stopi pogodba v polletju v veljavo, bi mogli v jesenski sezoni uvažati blago že proti nižji carini in ga ceneje spravljati v promet. Ako pa stopi pogodba v veljavo šele v pozni jeseni, bi morali zaloge obnoviti z dražjim blagom, če nečemo, da bodo ob nastopu jesenske sezone njihova skladišča prazna.

Denarstvo.

Zavarovanje valute ob izvozu hmelja. V zadnjem času je generalni inspektorat ministristva financ odredil zavarovanje valute tudi ob izvozu hmelja in določil, da je za vsakih 100 kg hmelja zavarovati 7000 Din. Proti tej odredbi so hmeljarji upravičeno nastopili, ker je škodljiva interesom naše hmeljske kupčije, ki se razvija na ta način, da prihajajo inozemci k nam kupovat in ga ob tej priliki tudi plačajo, vsled česar je nesmiselno, da se od njih zahteva še enkrat zavarovanje valute, dasi so jo že uvozili predno so blago kupili. Hmeljarji pa so izražali pomisleke tudi proti višini zavarovanja, ki presega dnevno tržno ceno, posebno kolikor prihaja v poštev hmeljski pridelek prejšnjih let, od katerega so še danes na razpolago izdatne množine, ki daleko presegajo vrednost 2 milijonov dinarjev. Generalni inspektorat se na želje hmeljarjev ni v polnem obsegu oziral. V zadnjem cenovniku, ki velja za čas od 1. do 15. maja 1927 je za hmeljski pridelek iz leta 1926 pustil zavarovanje valute neizpremenjeno, pač pa je zavarovanje valute za pridelke prejšnjih let znižal na 4000 dinarjev za 100 kg. Hmeljarji s to odredbo niso zadovoljni, kajti visoko zavarovanje valute jim onemogoča izvoz starih pridelkov, kar je za naše gospodarstvo velika škoda in bi bilo zahtevi hmeljarjev po ukinitvi dolžnosti zavarovanja valute nujno ugoditi.

Obtok bankovcev Narodne banke. Po stanju dne 22. aprila t. l. je imela Narodna banka v obtoku za 5412,9 milijonov dinarjev bankovcev. Obtok se je izza dne 15. aprila 1927 zmanjšal za 80,7 milijonov dinarjev.

Iz naših organizacij.

POZOR PRED INOZEMSKIMI POTNIKI!

Gremij trgovcev v Mariboru opozarja: Udruženje knjigotročev v Beogradu in Zagrebu se je obrnilo na ministra trgovine radi ureditve vprašanja inozemskih potnikov v naši državi, ki posejajo privatne stranke, urade, malo obrt itd.

Nato je izdal trgovinski minister g. Simonović sledeče rešenje:

Z ozirom na to, da smejo inozemski trgovci in agenti po veljavnih trgovskih pogodbah sprejemati naročila za blago samo od trgovcev in od oseb, v kojih podjetju se to blago uporablja, na osnovi čl. 8. uredbe o organizaciji ministristva trgovine in industrije rešava m:

1. da se trgovcem, industrijalcem in ostalim pridobitnikom - inozemcem brez razlike, ali smo v pogodbenem stanju z njih državo ali ne, kakor tudi njihovim potnikom zabrani v naši državi zbiranje naročil pri privatnikih za predmete, za katere je po specijelnih zakonih tuzemskim trgovcem in potnikom tako zbiranje dovoljeno;

2. da se one, ki se proti temu pregreše, po predpisih kaznuje.

3. To rešenje se objavi v Službenih novinah.

Obenem opozarja gremij v Mariboru na čl. 22. finančnega zakona iz l. 1927, ki se glasi: »Nobena pogodba, ki bi povzročila za državo plačilo v inozemski valuti, se ne sme skleniti brez soglasne odločbe ministra za finance. Če bi se sklenila taka pogodba brez soglasne odredbe ministra za finance, je neveljavna, materialno škodo pa povrne državni organ, ki jo je sklenil.«

Zato niti državnim uradom, niti zasebnikom ni dovoljeno naročati blaga v inozemstvu, marveč morajo svoje potrebščine kriti samo pri domačih trgovcih. Posebno važno je to za knjigarne, ker so državni uradi do sedaj naročevali knjige skoro izključeno pri inozemskih tiskarnah, sedaj jim je pa to mogoče samo potom domačih knjigarn.

Zato je priporočati vsem našim trgovcem, da posvečajo strogo pažnjo inozemskim potnikom, in vsakega takega agenta, ki bi obiskoval privatne stranke, takoj prijavijo obrtni oblasti, policiji ali žandarmeriji.

TEKOČA VPRAŠANJA LJUBLJANSKEGA TRGOVSTVA.

Na zadnji seji Gremija trgovcev v Ljubljani se je razpravljalo tudi o svojemčasnem sklepu gremijskega odbora, da se v bodoče vsled obsežne stagnacije in ogromnih režijskih stroškov, ki jih nosi naše trgovstvo, odpravijo darila društvom in korporacijam, kakor tudi posameznim osebam, bodisi v denarju ali blagu. Ta predlog, ki je bil sprejet tudi na občnem zboru in ki je bil objavljen tudi v časopisu, je mestni magistrat kot obrtna oblast I. stopnje na podlagi § 127. o. r. kot nedopusten sistiral ter njegovo izvršitev prepovedal. Ker je objavilo načelstvo ta sklep že v časopisu, ga je moralo na poziv mestnega magistrata zopet preklicati. Obrtna oblast je načelstvu dala možnost priziva na velikega župana. V odloku mestnega magistrata se navaja kot razlog, da se je s tem sklepom, ki se je sprejel na občnem zboru, prekršil zadružni delokrog. Mestni magistrat povdarja, da je dobrotelost in radodarnost, zlasti napram narodnim in kulturnim institucijam izključna osebna zadeva posameznika in ga v tej svobodi omejevali ni nihče upravičen, najmanj pa obligatorna obrtna organizacija, ki ima po o. r. svoj natančno začrtan delokrog. Ta delokrog obsega pospeševanje humanitarnih, gospodarskih in izobraževalnih interesov zadružnega članstva, ne pa omejevanja svobodnih osebnih pravic tega članstva. Ta sklep zato ni samo sploh in po obrtnem redu še posebej nedopusten — pravi mestni magistrat v svojih razlogih — marveč je, ker prepoveduje svojemu članstvu pod kaznijo udeleževati se gmotno po svojih močeh na narodnem, kulturnem in humanitarnem polju, tudi protinaroden, nekulturen in nehuman.

Načelstvo je soglasno sklenilo na svoji odborovi seji, da vloži proti odloku mestnega magistrata na velikega župana priziv, v katerem se ga naprosi, da sistira sklep mestnega magistrata. Odbor je soglasno ugotovil, da sklep občnega zbora ni bil naperjen proti društvom in korporacijam, temveč da se članstvo odvrne od anormalnosti, ki se zavlada v sedanjem poslovanju in ki se morajo na vsak način v interesu poslovnega prometa in obče stagnacije odpraviti.

Nadalje je gremijalni odbor v svojih razlogih v prizivu zavrnil očitke obrtne oblasti, da je sklep občnega zbora protinaroden in nekulturen in nehuman, ker se gremijalno članstvo prav živahno udeležuje v vseh narodnih, kulturnih in humanitarnih društvih in da v njihove namene žrtvujejo posamezniki znatne vsote. Baš ti člani so soglasno sklenili sklep za odpravo daril, in bi bilo zato popolnoma krivično stigmatizirati ta sklep kot nekulturen, protinaroden in nehuman.

V prizivu se je povdarilo, da je poslovna stagnacija zajela že danes vse stroke domače trgovine in da je treba trgovstvu velike čuječnosti, da more svoj obrat sploh obdržati. Ni nobeno čudo, da se je vsled tega razvil za obstanek oster boj, v kojem posegajo posamezniki po sredstvih, ki niso v soglasju z dobrimi šegami pravega in solidnega poslovanja.

Nadalje se je na seji razpravljalo o vlogi, ki jo je načelstvo naslovilo na Predsedstvo oblastne skupščine v Ljubljani, v kateri se protestira proti uvedbi nove, tovarniške takse po 10 Din od vagona. Ugotovilo se je, da se Predsedstvo oblastne skupščine ni oziralo niti na vlogo zbornice, Zveze industrijcev, kakor tudi ne na vlogo gremijskega načelstva. Odbor se je postavil na stališče, da nikakor ne more odobravati predloga Oblastne skupščine, ki nalaga baš pridobitnim slojem nova občutna bremena in ubija vsako možnost razvoja.

Nato se je prešlo k reševanju došlih vlog in nato je podal gremijalni tajnik poročilo o Zveznem občnem zboru, ki se je vršil dne 24. aprila 1927 v Ptuj, kakor tudi o posameznih predlogih, ki jih je načelstvo stavilo predkonferenci v odobritev.

Pri določitvi gremijalne doklade je sklenil odbor, da se pobira v isti izmeri kakor lansko leto, v smislu na občnem zboru sprejetega proračuna.

Pri slučajnostih se je razvila debata o vprašanju, ali so trgovci s čevlji upravičeni prodajati tudi nogavice. Nadalje se je na poročilo g. Šterka razpravljalo o pomanjkanju drobiža, ki zlasti v zadnjem času zelo primanjkuje. Sklene se naprositi g. finančnega delegata od pomoči.

Z ozirom na vlogo Pomočniškega zbora, v kateri se ta pritožuje, da ni reda pri odpiranju in zapiranju obratov, se na predlog g. podnačelnika Kavčiča sklene sklicati ponovni sestanek skupno s Pomočniškim zborom, na katerem naj se končno sporazumno reši to vprašanje.

Gremij trgovcev v Radovljici vabi na redni občni zbor, ki se vrši v nedeljo 8. maja 1927 ob pol 10. uri dopoldne v hotelu Jekler na Bledu s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo načelnika. 2. Predložitev letnega računa. 3. Poročilo računskih preglednikov. 4. Proračun za leto 1927. 5. Sprememba pravil. 6. Volitev delegatov za zvezni zbor. 7. Slučajnosti. Ako ob določeni uri ne bi bilo navzočih zadostno število članov, se vrši občni zbor eno uro pozneje ob vsakem številu navzočih članov. Načelnik: L. Fürsager l. r.

Sloj. trg. društvo — Maribor napravi izlet v Svečino dne 8. maja. Sestanek pri gost. Spatzek, Aleksandrova cesta ob 2. popoldne. Prijave sprejema g. Šostarič, trg., Aleksandrova cesta in Branko Mejovšek, Tattenbachova ul. 13, telefon 457. Prijave se sprejemalo do 7. maja. Avtomobili na razpolago.

RAZNO.

Zborovanje hotelskih ravnateljev. — Zadnje dni meseca aprila t. l. je imela mednarodna zveza hotelskih ravnateljev svoje prvo zborovanje na Dunaju. Zborovanj se udeležujejo ravnatelji iz 67 evropskih mest. Na dnevnem redu so posvetovanja o notranjem ustroju hotelov, o delovanju cen v različnih panogah hotelske stroke in o možnosti, da se doseže glede cen čim večja enakomernost. Bavili so se tudi z vprašanji tujskega prometa in se izrekli za to, da se potniški promet čim bolj olajša in da se odpravi vidiranje potnih listin. Tujski promet je v znatni meri odvisen od hotelov, ki so vsled tega velikega pomena za narodno gospodarstvo. S tem vprašanji se je bavila cela vrsta govornikov in zahtevala, da zveza išče stikov z organi tujskega prometa in da se med obema važnima faktorjema izvrši sporazumno sodelovanje. Zveza je končno sklenila, da bo prirejela kurze za nadaljno izobrazbo svojih članov in strokovno šolo za osebe, ki se pripravljajo za vodstvo hotelov. — Avstrijska vlada se zborovanja aktivno udeležuje in je storila vse, da inozemskim gostom čim bolj omili bivanje v Avstriji.

Otvoritev Zagrebaškega zbora. Dne 1. maja t. l. se je brez oficijelnih slovesnosti otvorila spomladanska razstava Zagrebaškega zbora. Razstava po svojem obsegu ne dosega jesenskih razstav; je pa kljub temu lepo aranžirana in vsebuje nebroj zanimivosti. Najizdatnejše je zastopana avtomobilska stroka, radioaparati in različni radio-pripomočki. Zanimiva je tudi razstava poljedelskih strojev in kurilno tehničnih naprav. Razstavilo je izdelke 279 tiskov, od teh 100 avtomobile in motorna kolesa, 50 poljedelske stroje, 76 kurilne naprave, 17 pa radiotehnične priprave. Večina razstavljalcev je iz Nemčije: 47, med temi je 21 tovarn za poljedelske stroje. V razstavi avtomobilov so zastopane vse večje svetovne firme, ki so razstavile svoje najboljše produkte. Obiskovalci se v glavnem zanimajo za avtomobile in motorna kolesa.

Živinoreja. Te dni se je vršila v ministristvu poljedelstva in voda strokovna konferenca, ki se je bavila z vprašanjem obrambe in pobiranja živalskih bolezni in sklenila, da izdela v tem vprašanju poseben zakonski predlog za Narodno skupščino.

Benetke, rusko prosto pristanišče. Te dni prinašajo listi obširna poročila o gornji temi. Bravcem »Trgovskega lista« je že davno znano, da nameravajo ustanoviti Rusi v Benetkah žitnoekspozitni zavod, kakor so osnovali podoben zavod že v Rotterdamu. V Benetkah bi dobili Rusi prosto cono. Naši gospodarski krogi so umevno vsled tega zelo razburjeni. Kajti realizacija tega načrta bi ne pomenila nič drugega, kot da hoče Italija z otvoritvijo ruske proste cone v Benetkah z rusko konkurenco oškodovati našo žitno trgovino v sredozemskih in centralnih evropskih deželah. Ker sta pa Anglija in Italija najboljši prijatelji in je Anglija v najhujšem sporu s Sovjetsko Rusijo, izgleda stvar nekam čudno, neodkritosrečno. Zato pravi italijanska vlada, da ona uradno nima s tem nič opraviti, pač pa da se pogajata benetška Trgovska in obrtna zbornica in paroplovna družba »Lloyd Triestino« z ruskim žitnim kartelom »Eksportthleb« v Odesi. Poleg proste cone in uvedbe rednega prometa ruskih trgovskih ladij z Benetkami je nameravana v Benetkah tudi ustanovitev ruske prodajne agenture za prodajo ruskega žita v Levanti in v Centralni Evropi. Italijanska in sovjetska vlada računata s tem, da si bo osvojilo cenejše rusko žito v najkrajšem času trge v Italiji, Švici, Bavarski, Avstriji in celo v Jugoslaviji sami. Na večini teh trgov vlada sedaj jugoslovansko žito. Najprvo so hoteli napraviti prosto cono v Genovi, nato je pa predlagala italijanska vlada Benetke. Italijanska vlada hoče na ta način dati popolnoma ohromelemu benetškemu pristanišču novo življenje, zraven pa hoče zadati jugoslovanski žitni trgovini težek udarec in hoče tudi na tem polju položaj Jugoslavije otežkočiti. Pogajanja so pred za-

ključkom, ker je ponudila italijanska vlada kar največje koncesije.

Po svetu. Češkoslovaške železnice objavljajo, da so imele v zadnjih dveh mesecih pri potniškem prometu 60 milijonov Kč manj dohodkov kot sicer, in pripisujejo ta primanjkljaj konkurenci avtomobilnega prometa. Sedaj si hoče železniška uprava s parlamentarnim sklepom zagotoviti monopol za nove avtomobilne prometne črte. — Tudi na Švedskem čutijo železnice konkurenco avtomobilov zmeraj bolj, zlasti na industrijskem jugu. Zato bodo gledali na to, da bosta železnica in avtomobil skupaj delala; pisali smo že v »Trgovskem listu«, da italijanske železnice tako delajo. — Nemška Farbenindustrie A. G. predlaga dividendo 10%, kot doslej. Čistega dobička je 68.72 milj. mark, lani 68 milijonov. Kupčija leta 1926 je bila dobra, a začela se je javljati tudi že huda konkurenca. Prodaja dušika je poskočila za 20%. Novo gnojilo se dobro prodaja. Izredno ugodne so bilančne številke: bančne imovine je 200.7 milj. mark, zahtev 385, zalog 225 milijonov. Napram temu znašajo obveznosti samo 394 milijonov mark. Razvoj v letošnjem letu je bil nadalje ugoden. — Večkrat že smo pisali, da budimpeške velebanke uradništvo že več let reducirajo. Sedaj so z redukcijami prenehale in sprejemajo tudi že nove moči. — Tekstilna industrija v Lodžu se s pomočjo ameriškega kapitala zelo dobro razvija. Tako so napravili sedaj dve novi predilnici, eno s 65.000 vreteni, eno s 15.000. Kapital je dal menda na novo ustanovljeni Harrimanov koncern »Central European Invest Trust«. — Dobri uspehi ogrskih sladkornih tovarn so dali iz agrarcev in bančnikov obstoječi skupini pobudo za ustanovitev nove velike sladkorne tovarne. Zgradili jo bodo pri Szedginu, mestna uprava je dala stavbišče brezplačno na razpolago. — Pogajanja rumunske vlade za dobavo tračnic in drugega železniškega materiala iz Nemčije so se razbila. Rumunske državne železnice morajo dobaviti sedaj potrebni material deloma iz drugih držav, deloma od lastne železne industrije. — Zaloge hmelja na poljskem trgu cenijo sedaj na ca 2000 met. stotov; povpraševanje je zelo živahno, cene se dvigajo. Za 50 kg la plačajo 135 do 140 dolarjev, IIa 110 do 120, za surovino srednje kakovosti 85 do 95 dolarjev. Večji nakupi se izvršijo proti metici na tri mesece do osem, manjši proti gotovini. Vpračila prihajajo točno. — Od 26. maja do 1. junija se vrši v Rimu XIII. mednarod-

ni poljedelski kongres, za katerega dajo italijanske železnice udeležencem 50 odstotni popust. Priglasil za kongres se izvršijo ali po zavodih in zvezah ali pa tudi neposredno po zasebnih osebah. Na vsak način je treba plačati za vsako priglašeno osebo znesek 40 lir. Termin za priglasitev se konča 10. t. m. — Ogrski vinogradniki se borijo sedaj ob začetku dela v vinogradih z velikimi težavami, ker nimajo obratne glavnice. Kljub slabi lanskim letini niso mogli vina prodati, in trg noče sedaj absolutno nič sprejeti in tudi ne more. Škoda je velika. — Dunajska borza je bila prva efektna borza na svetu in je izdala sedaj v kratkih obrisih svojo 150 letno zgodovino. — Vsled dviga lire je zašlo več ogrskih trgovcev, ki iz Italije importirajo, v težkoče, ker imajo 30 odstotno zgubo. Započeli so akcijo za doseg poravnave. Nadaljnjih izgub ni pričakovati, ker so začeli italijanski eksporterji fakturirati splošno v dolarjih in švicarskih frankih.

Drobne vesti. Po najnovejših podatkih znaša obseg poplavljenega bombaževе zemlje v Misisipijem porečju okoli 1 milijona acrov, kar je še zmeraj jako veliko. — Izgledi za povrnitev med vojsko v Ameriki zasežene avstrijske lastnine so se spet poslabšali. Kongres je to vprašanje zopet odložil. — V državi Delaware v Ameriki so ustanovili z glavnico 7 milijonov dolarjev v 300.000 delnicah novo tovarno umetne svile. Take vesti priobčajo s posebno vneto zlasti Nemci, kojih produkcija umetne svile zmeraj bolj raste. — Poljska železna industrija se pogaja z ameriškim fin. koncernom American and Continental Corporation o najetju dolgoročnega posojila v znesku 12½ mil. dol. — Češka banka izkazuje za preteklo leto nekaj manj kot tri milijone Kč čistega dobička in bo izplačala 3 odstotno dividendo = 12 Kč. Sprejeli so predlog upravnega sveta za združitev s Stavnobornito in industrijsko banko. — Zvišanje glavnice pri Bodenkreditanstalt bodo izvedli na ta način, da bodo ponudili delničarjem na 5 starih delnic 1 novo delnico po 50 šilingov. 20.000 akcij v znesku 1 milijona šilingov bodo pa oddali nekemu sindikatu. — Poljski finančni svet, imenovan od finančnega ministrstva, je

sprejel pogoje poljskega državnega posojila. — Tolikrat začeta pogajanja o zopetnem nakupu bagdadske železnice so se spet prekinila, brez pozitivnega rezultata. Nemški delegati so odšli v Nemčijo nazaj. — Ogrska trgovska bilanca v marcu zaključuje z deficitom 34.5 milj. pengö (uvoz 97.7, izvoz 63.2 milj. pengö). — V USA obravnavajo živahno dejstvo, da so imeli General Motors, najhujši tekmeč Fordov, v preteklem letu 187 milijonov dolarjev čistega dobička, v letu prej pa 106 milijonov. Del dobička so dali v posebno rezervo, v kateri pa poučeni krogi ne vidijo nič drugega kot bojni fond proti Fordu. Ta bo seveda odgovoril.

TRŽNA POROČILA.

Tržne cene v Ljubljani. Na tržni dan v sredo dne 4. t. m. so bile cene na Vodnikovem trgu: I. Mesni izdelki: Goveje meso v mesnicah 18, na trgu I. 18, II. 15, III. 9—13, teletina I. 20, II. 17, prašičje I. 25, II. 22.50, slanina 21 do 24, slanina na debelo 23, mast 24—25, prekajena slanina 25—28, koštrunovo meso 13—14, jagnjetina 19, kozliček 22.50 do 23, sveže klobase 25, polprekajene 32 do 35, suhe 50. II. Perutnine in ribe: Perutnine na trgu je bilo razmeroma malo, ravnotako piščancev. Cene: piščanci 15—20 komad, kokoši 30 do 40, petelini 30—35, race 28—30. Ribe: karpi 25, ščuke 25—30, postrvi 60, klini 15, mreže 15, pečenke 10. III. Mlečni izdelki: Revizija mleka se po tržnem nadzorstvu nadaljuje. Rezultati so povoljni. Cene mleku 2.50—3, surovo maslo 45, čajno maslo 55—60, maslo 48, jajca 0.75—1. IV. Sadje: Na sadnem trgu se dobe še vedno v večji količini domača jabolka, cene od 8—12. Ostalemu sadju so cene neizpremenjene. V. Mlevske izdelki: Moka 0.50 do 0.6, št. 1 domača 5.25, št. 2 banaška 5.25, št. 3 domača 4.50, št. 4 banaška 4.50, kaša 6 do 7, ješprenj 6—10, ješprenček 12, koruzna moka 3—4, koruzni zdrob 4.50, pšenični zdrob 7, ajdova I. 9, II. 6—8, ržena moka 4.50—5. Fižol ribničan 400, prepeličar 400, grah 430—500, leča 700 do 900 Din 100 kg. VI. Zelenjava: Solata: glavna domača 12—15, ajserica tržaška 16, radič 10, pozno zelje holand-

sko 10, kisel zelje 4, (preje 3), karfiol 10—12, šparglji 30—36, kolerabe nadzemeljske 25—26, podzemeljske 1.50, špinata 12, grah v stročju 10—12 kg, luščeni grah (!) 20, čebula 5, česen 10, krompir na drobno 1.25—1.50, novi krompir 10, kisl repa 3, korenje 2—5, zelenjava za juho 5.

Mariborski trg dne 30. aprila 1927. Trg je bil dobro založen in obiskan, 29 slaninarjev je pripeljalo 82 zaklanih svinj na trg in so jih prodajali po 15—27 Din za kg; krompir je bilo 32 voz po 10 do 11 Din mernik (7 in pol kg). Perutnine je bilo 50 komadov. Cene so bile kokašem in piščancem 17.50 do 45, racam 40—50, gosem 55—65, puranom 80 do 100 Din komad, kozličem (30 komadov) 65 do 95, domačim zajcem 10—50, jagnjetom 110—130 Din komad, morskim prašičem 8—10 Din komad. Krompir, zelenjava, druga živila, sadje, cvetlice, sadike: Krompir Din 1.25—1.75, grah v stročju 15, čebula 5—6, česen 13—18, kisel zelje 4, kisl repa 2, glavna solata 10 do 14, med 35—40, maslo surovo 44—46, kuhano 46—48, čajno 50—60 Din 1 kg, sir 34—40 Din kg, fižol 2.50—3, mleko 2.50—3, smetana 12—16, oljčno olje 36 do 40, bučno olje 16—20 Din liter, jajca 0.75—1.25 Din komad, karfiol 4—15, ohrovt 1—1.50 Din komad, jabolka 4 do 16, suhe češnje 7.50—10 Din kg, pomaranče 1—3, limone 0.75—1 Din komad. Lesena in lončena roba 1—100 Din grablje 6—8, leseni ročni vozički 150—300 Din komad, brezove metle 2.25—5 Din komad, koruzna slama vreča 25—30 Din. Seno in slama na mariborskem trgu. V sredo 27. aprila je bilo 9 voz sena, 6 otave, 8 slame, v soboto 30. aprila pa 20 sena, 5 otave, 3 stelje, 12 slame na trgu. Cene so bile senu 70—90, otavi 70—80, stelji 30—35, slami 35—45 Din za 100 kg, slami tudi 2 do 2.50 Din za snop.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejem dne 29. aprila 1927 se je pripeljalo 246 svinj in 1 koza, cene so bile sledeče: mladi prašiči 5—6 tednov stari komad Din 90—125, 7—9 tednov 150 do 200, 3—4 mesece stari 330—350, 5—7 mesecev stari 430—450, 8—10 mesecev stari 540—560, 1 leto stari 1100—1200, 1 kg žive teže 9.50—11, 1 kg mrtve teže 15—17. Prodalo se je 201 komad.

Tržne cene za kavo in sladkor na svetovnih tržiščih. Kava. Njujork: santos št. 5: 17.37, rio št. 7: 15.62, za julij 12.44, za september 11.72, za december 11.32, za januar 11.25, za marec 11.08. — Sladkor za maj 2.99, za julij 3.06—3.07, za september 3.16—3.17, za december 3.20.

Odvetnik dr. Rihard Pintar
je otvoril pisarno
v Celju
v poslopu Jadransko-podunavske banke

Veletgovina
A. ŠARABON
v Ljubljani
priporoča
špecerijsko blago
raznovrstno šganje, moko in deželne pri-delke. — Raznovrstno rudninsko vodo. Lastna pražarna za kavo in mlin za dišave s električnim obratom. Ceniki na razpolago!

Najboljša v materialu in konstrukciji so:

Josip Petelinca
kolesa in šivalni stroji

znamke

Gritzner, Adler in Phönix.

Najlepše opreme, pesamezni deli, pneumatika, igle za vse sisteme — samo v

Najnižje cene. — Tudi LJUBLJANI blizu Prešernovega spomenika ob vodi.

TOVARNA KISA
Jernej Jelenič
Ljubljana, Stara pot 7
(poleg Leonišča)

priporoča svoj priznani dobri

„MAJARONČKOV“ špiritov in vinski kis
Ustanovljena leta 1886
Telefon 2578

Veletgovina
kolonijalne in
špecerijske robe

Ivan Jelačin
Ljubljana

Zaloga
sveže pražene
kave, mletih dišav
in rudninske vode

Točna in solidna
postrežba!

Zahtevajte ceniki!

Pomlad!

Nogavice, kravate, srajce, rokavice, naramnice, žepni robci, nakiti za obleke, otroške majtce, nahrbtniki, palice, dežniki, klopi v vseh barvah, šifoni, solingen škarje, noži, potrebščine za krojače, čevljarje, tapetnike, šivilje in sedlarje. Razna dišeča mila — samo pri

Josip Petelinca
blizu Prešernovega spomenika, ob vodi
Ljubljana.

Najnižje cene! Točna postrežba!

Naročajte in
širite povsod
TRGOVSKI
— LIST! —

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

Ljubljana, Prešernova ulica šte. 50 (v lastnem poslopiu)

Brzjavke: Kredit Ljubljana :: :: Telefon šte.: 2040, 2457, 2548; interurban: 2706, 2806

Peterson International Banking Code

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predujmi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic ter nakazila v tu- in inozemstvo, safedepositi itd.